

Beszámoló a Felsőpetény régészeti lelőhelyen végzett LiDARfelmérésről

A kutatás célja

A Felsőpetény mellett azonosított középkori templom nyomai ma is jól nyomozhatók a falu szélén elhelyezkedő dombon a sűrű növényzet ellenére is. A műszeres lelőhelyfelderítés is igazolta, hogy egy középkori lelőhelyről van szó. A LiDAR felmérés célja az volt, hogy azonosítsuk a templomhoz és annak erősítéséhez tartozó, ma is látható formákat, illetve, hogy feltérképezzük a környezetét, hogy felfedezhető-e még egyéb emberi tevékenységre utaló nyom a domborzatban. A templomdomb szűkebb környezetét terveztük felmérni ebből a célból.

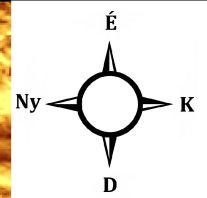
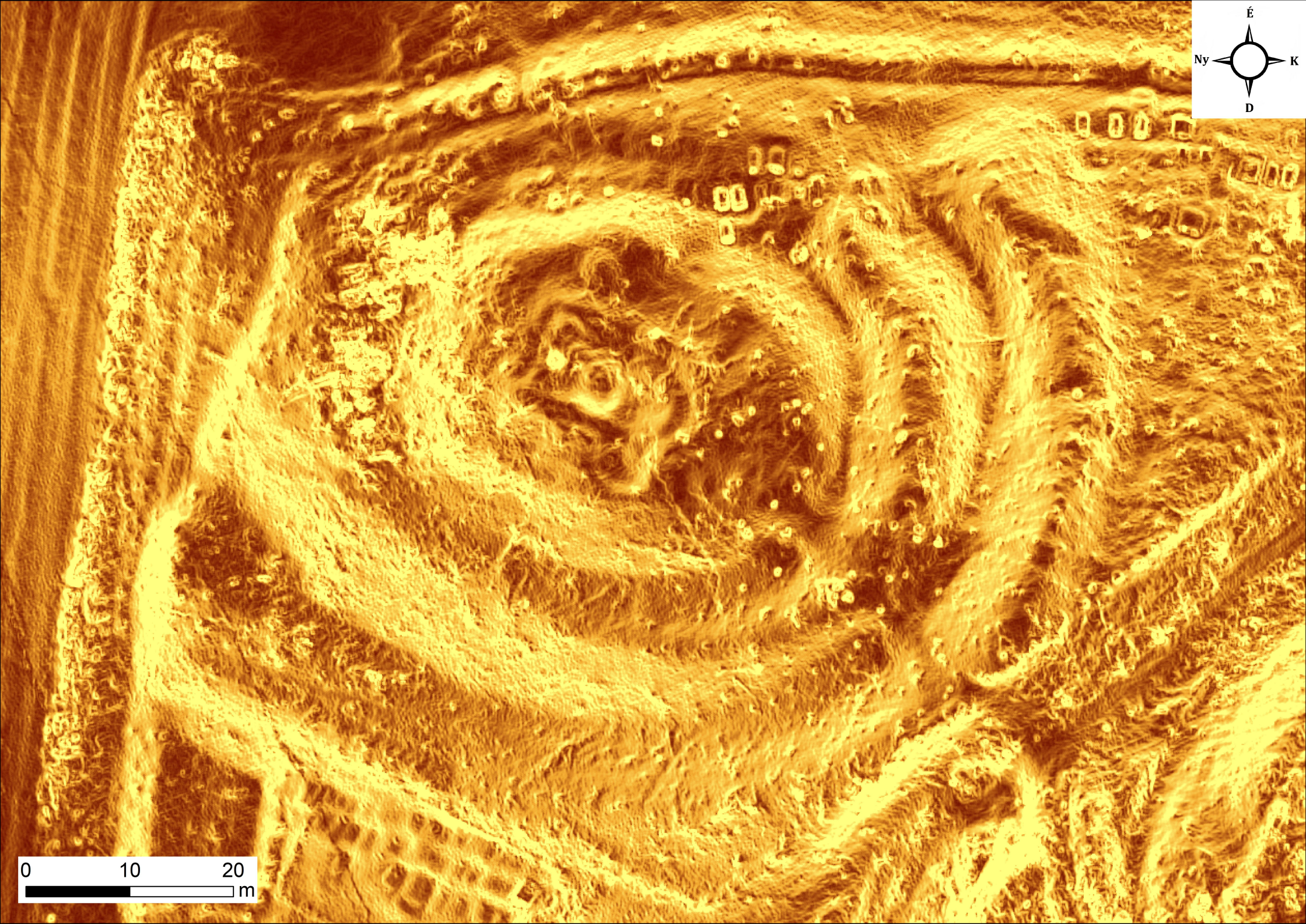
A kutatás során alkalmazott módszerek

A felmérendő terület nagyságát a felmérendő helyszín területe és elhelyezkedése adta meg. Két repülés során térképeztünk fel egy 300X400 méter kiterjedésű területet. A felméréshez DJI Matrice 600 Pro drónt és egy ehhez integrált CHC AA450 LiDAR szenzort használtunk, a centiméteres pontosságot és az EOv-helyességet GNSS vevő biztosította.

A felmérést februárban végeztük el, amikor a fák még teljesen lombtalanok voltak, hogy megfelelő mennyiségű adatot gyűjthessünk a földfelszínről, ami kiemelten fontos volt ennél a helyszínnél, mert sűrű növényzet fedi a dombot. A nyugati felén így sem sikerült a felszínt felmérni annyira sűrűn fedte a cserjés aljnövényzet. A szkennelt adatokat külön-külön feldolgoztuk, leszűrtük a talajpontokat és ezek összességéből készítettük el a 15 cm/px felbontású digitális terepmodellt. Ennek segítségével már elemezhetővé váltak a felszínformák, a templom és annak erősítése is.

A kutatás eredményei

A terepmodell értelmezésével és elemzésével azonosítható az egykori templom elhelyezkedése, kiterjedése, nagyságrendileg meghatározhatók méretei, valamint egy hozzá épült melléképület (sekrestye?) is látható. A templom körül jól látható a kettős sáncrendszer a hozzájuk tartozó árkokkal, valamint az átjárást biztosító átvágások a délkeleti oldalon. Az is jól látszik, hogy a védmű északi része teljesen, valamint az északnyugati traktus is elpusztult a környék mezőgazdasági hasznosítása okán. Egyéb, a templomhoz, vagy a korszakhoz köthető felszínforma nem azonosítható a modell segítségével.

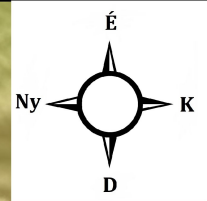
0 10 20
m

tengerszint feletti magasság

max: 226,033 m

min: 184,448 m

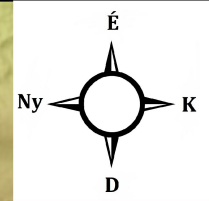

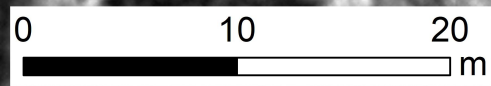
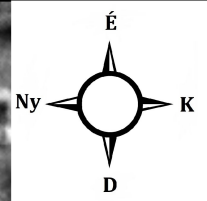
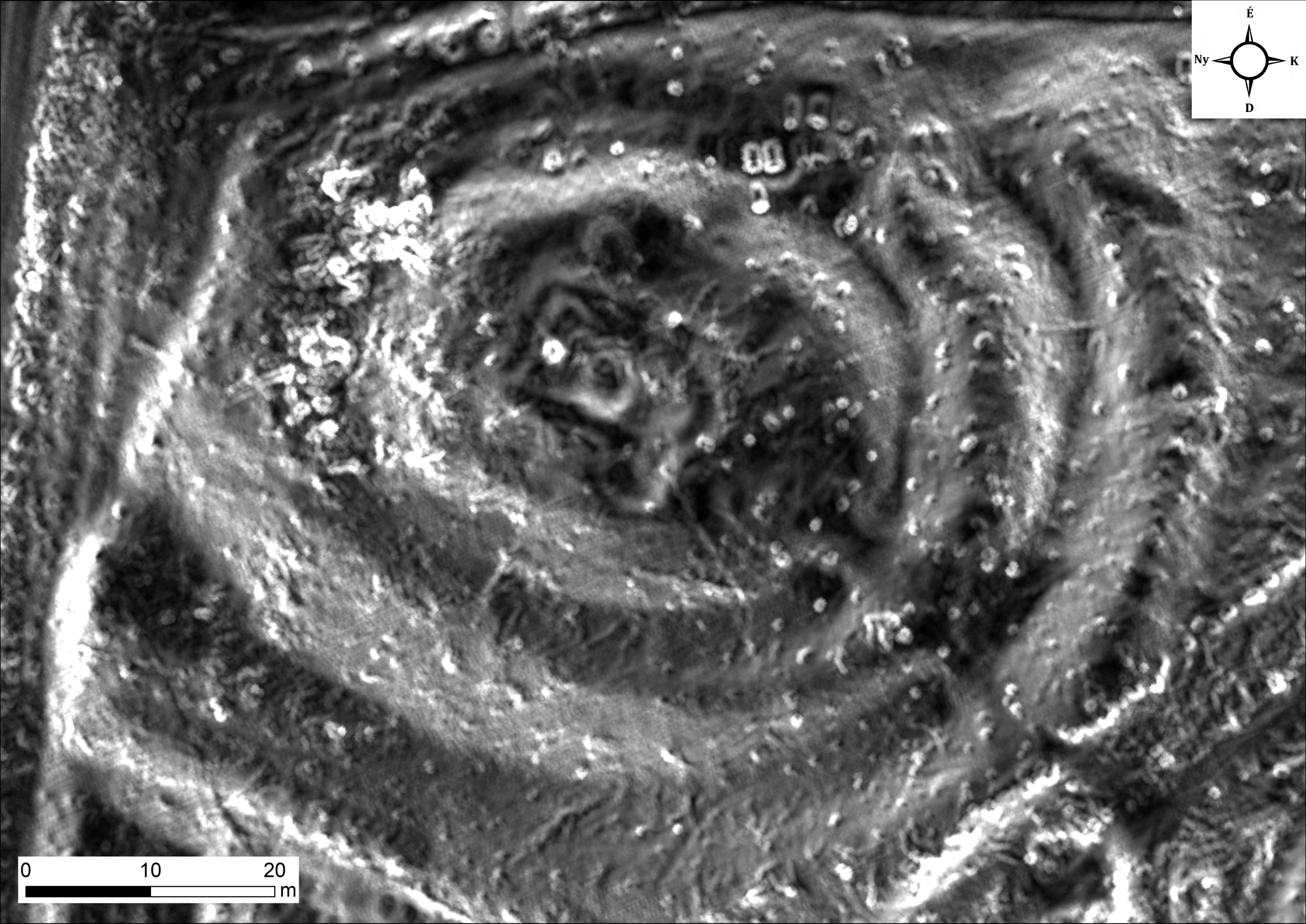
tengerszint feletti magasság

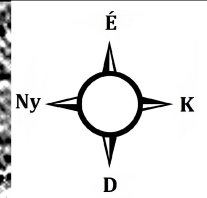
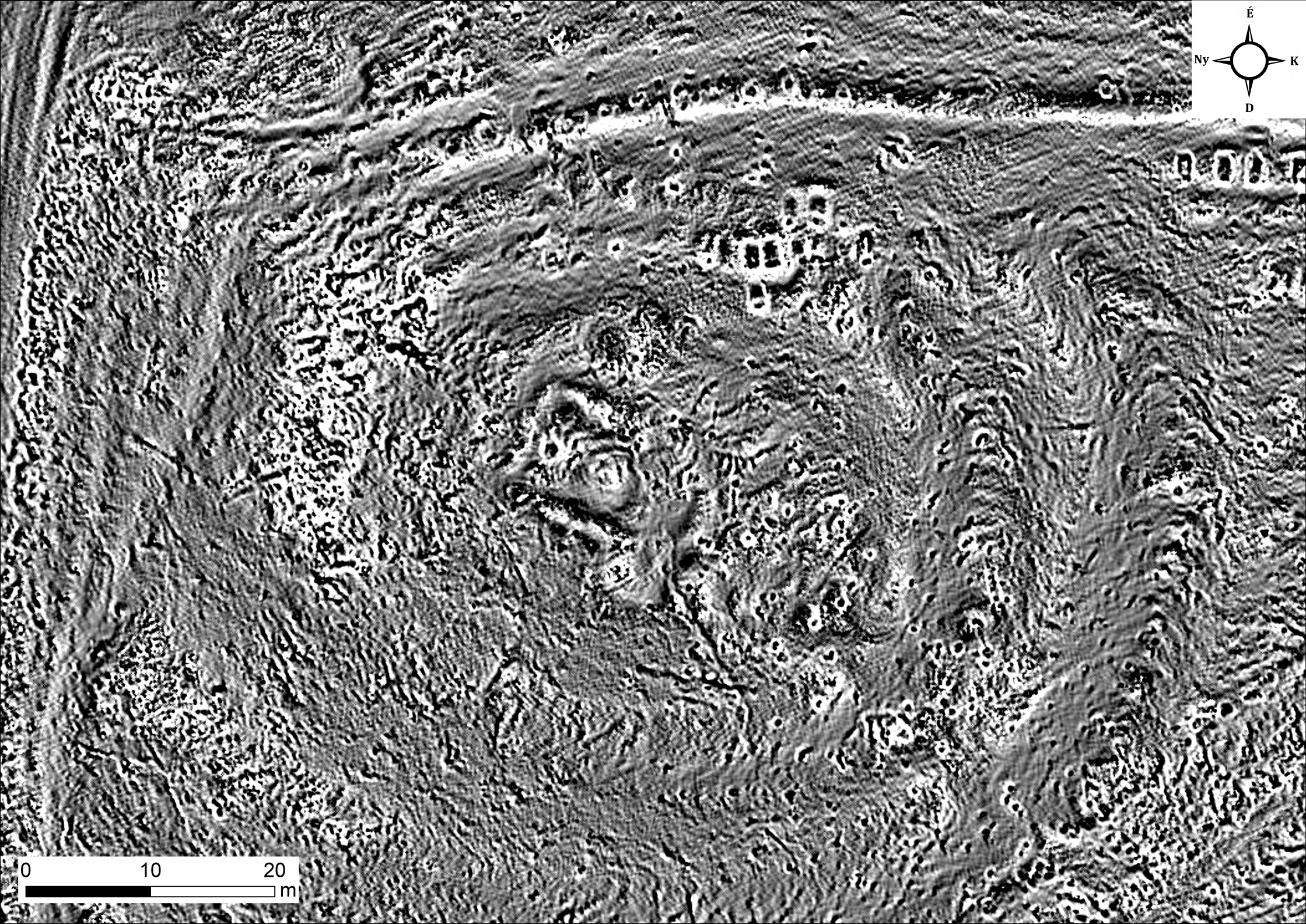
max: 226,033 m

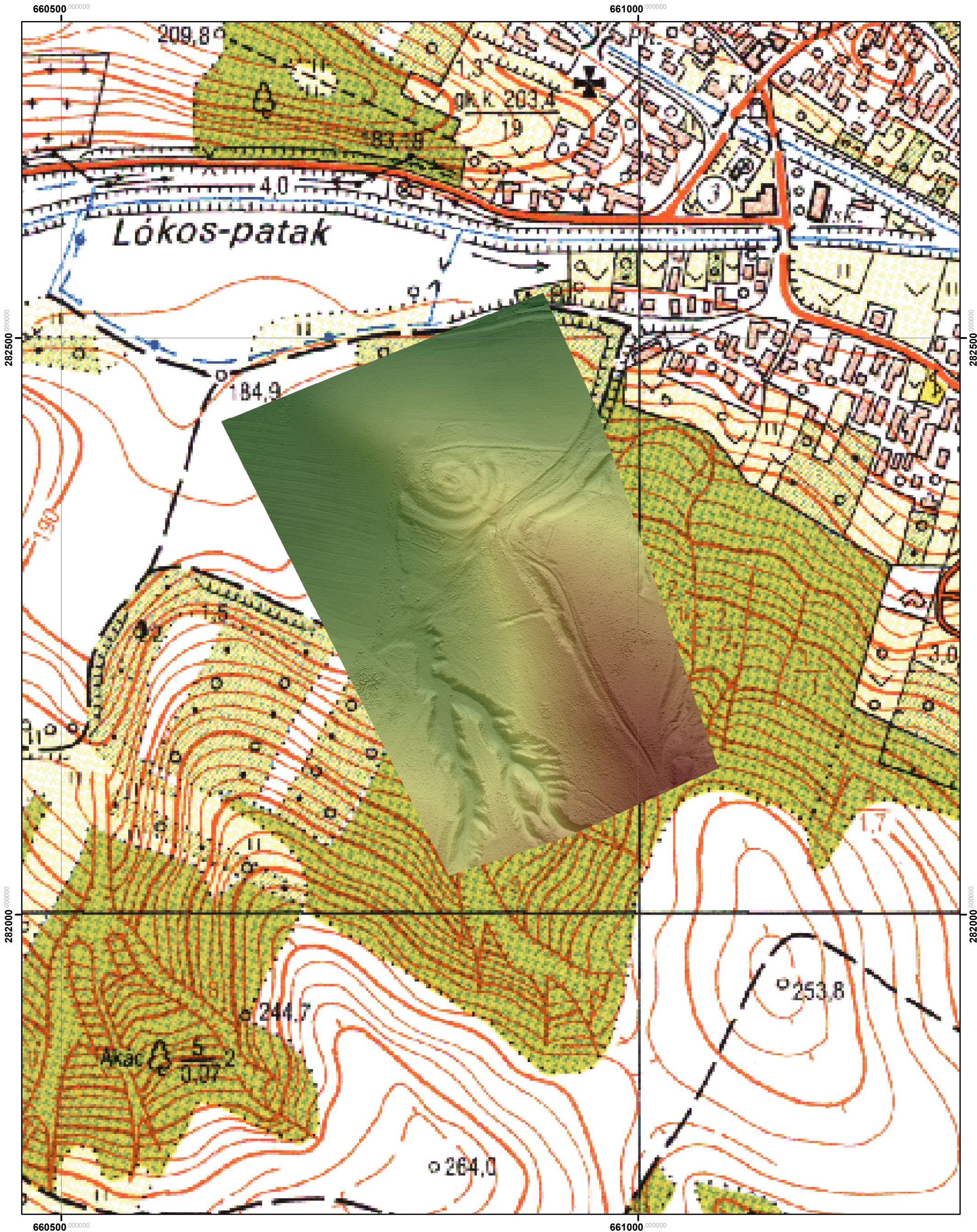
min: 184,448 m

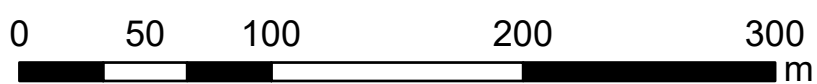

0 10 20
m

Felsőpetény - LiDAR felmérés

Beszámoló az Felsőpetény – Régi templom régészeti lelőhelyen végzett geofizikai kutatásokról

A kutatás célja

A lelőhelyen végzett elsődleges tájékozódás alapján számos mérési lehetőség kínálkozott. A templom közvetlen környezete és alaprajzának megismerése mellett fontos kérdésként merült fel, hogy a középkori falu hol helyezkedett el, illetve milyen viszonyban állt a templommal. A közhiteles nyilvántartás adatai ebből a szempontból nem tűntek megbízhatónak. Mindezen szempontok és a növényzeti körülmények mérlegelése után a mérést a templomtól északra eső domboldalba terveztük. A kutatás célja az volt, hogy a középkori falu esetleges jelenlétét ezen a részen igazoljuk. Erre a korábbi fémkeresős kutatások eredményei alapján is számítottunk.

A kutatás során alkalmazott módszerek

A terület kutatását mágneses módszerrel végeztük el. A mérés során Overhauser magnetométert használtunk és bázis redukált gradiens méréses eljárással vizsgáltuk a területet. A lejtővel párhuzamosan haladva, 1,5 méteres közzel fedtük le a területet. A mérés helyének meghatározásához Trimble Geo7x geodéziai gpst vettünk igénybe. A mért terület nagysága kb. 1,4 ha volt, amelynek helyét a mellékelt térképen jelöltük.

A kutatás során felszíni leletek gyűjtésére nem került sor.

A kutatás eredményei

A mérés adatainak elsődleges feldolgozása alapján arra a következtetésre jutottunk, hogy ezen a részen megtalálhatóak az emberi megtelepedés nyomai. Több földbe mélyített jelenségre, esetleg épületre utaló anomáliát lehetett azonosítani. Ezek kora bizonytalan, de a felszíni adatokat is figyelembe véve feltehetőleg a középkori falun erre a részre is kiterjedt.

FOTÓDOKUMENTÁCIÓ

1. kép: A templom hely, az épület belsőjében ásott (?) lemélyedéssel. (Fotó: Rupnik László, 2023.04.08.)

2. kép: A templom helye nyugat felől. (Fotó: Rupnik László, 2023.04.08.)

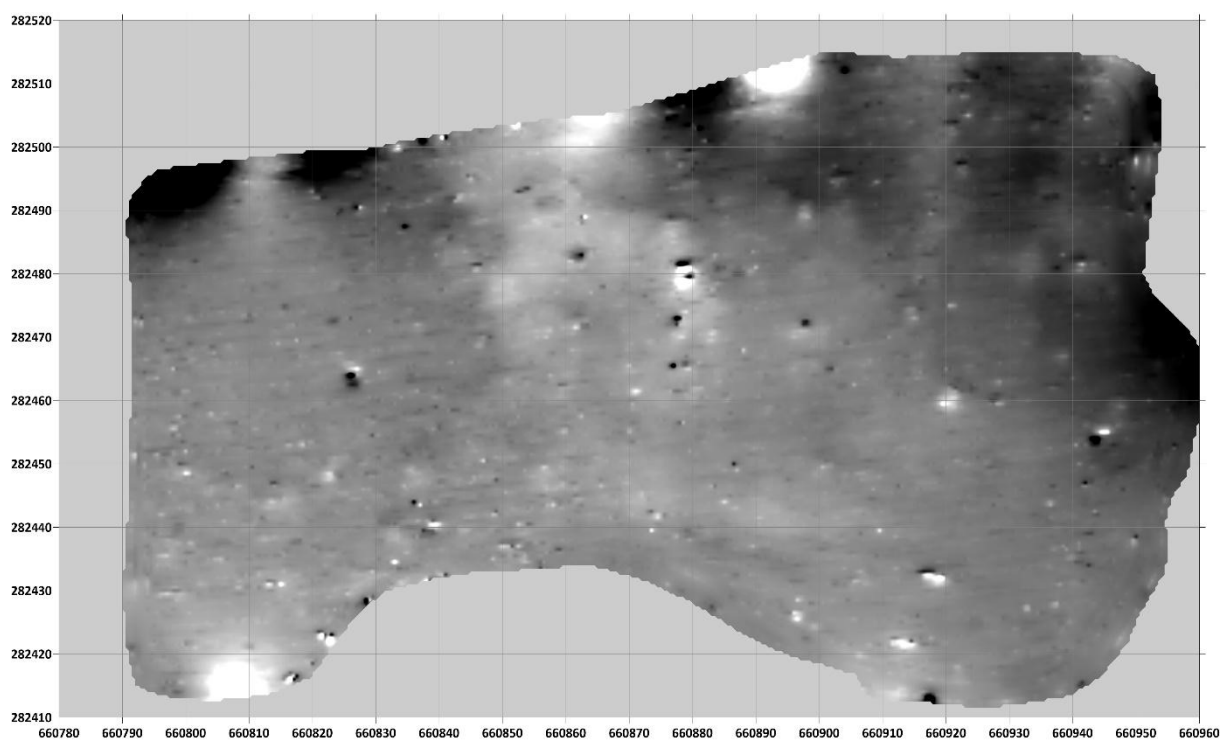
3. kép: A templom nyugati erősítési árka. (Fotó: Rupnik László, 2023.04.08.)

4. kép: Geofizikai mérés a templomtól északra található szántóban. (Fotó: Rupnik László, 2023.06.22.)

5. kép: Geofizikai mérés a templomtól északra található szántóban. (Fotó: Rupnik László, 2023.06.22.)

6. kép: A mágneses mérés elsődleges eredménye.

7016/502-1/2023

Pályázati azonosító: 207134/00398

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról

Alulírott L. Simon László [pályázó képviselőjére jogosult] a Magyar Nemzeti Múzeum [pályázó neve] képviselőjében eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény (2016/C 262/01) 34. pontjában meghatározott**, az alábbiakban felsorolt **feltétel teljesült**:

- a támogatandó tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek, az általam benyújtott pályázatba foglalt tevékenységek kapcsán piaci bevételeim nem érik el működési költségek legalább felét.

Jelen nyilatkozattal kötelezettséget vállalok arra, hogy az általam benyújtott beszámolóban a fenti feltétel teljesülését alátámasztó tényeket, körülményeket és bizonyítékokat helyszíni ellenőrzés esetén rendelkezésre bocsátom, továbbá a pénzügyi elszámolás során a támogatott tevékenységgel kapcsolatban felmerült költségeket jogcímek szerinti bontásban, részletesen bemutatom.

Kelt: Budapest, 2023. augusztus 14.

pályázó képviselője

207134/00398		
kiállító	jogcím	összeg
Eötvös Loránd Tudományegyetem	geofizikai kutatás	115000
Dr. Deák Márton e.v.	LIDAR felmérés és utófeldolgozás	375000
		490000